

[Hanne Engberg]

og i muligheder for eksport til EF og på den anden side EFs interesser, nemlig at sikre sig livsvigtige råstoffer samt markeder for EF-industrien. U-landene stod forholdsvis stærkt ved forhandlingerne om Lomékonvention I på grund af de rige landes oliekrisechok, men har stået svagt ved de sidste års forhandlinger om Lomékonvention II på grund af den vedvarende økonomiske krise i EF. AVS-landene har da også udtrykt utilfredshed med forhandlingsresultatet, men må selvfølgelig finde sig i det, afhængige af EF, som de nu er.

Udviklingen siden Lomékonvention I og forhandlingsresultatet af Lomékonvention II viser, at ordningerne først og fremmest skal fastholde EFs behov for nem adgang til Afrikas råstoffer, beskyttelse af egne investeringer og fastholdelse af u-landene på et niveau, der kan gøre u-landene til afsætningsmarkeder uden at skade EFs egen industri – en art Marshallhjælp eller socialdemokratisk krisepolitik er ordningen blevet kaldt.

Støtten til udviklingsprojekter og lån er forhøjet med 50 pct., hvor AVS-landene ønskede 100 pct., og er ikke større, end inflationen og stigningen i befolkningstallet udgør, og samtidig tages det fra de enkelte EF-landes egne u-landsbudgetter. Derimod forhøjes beløbet for de private investeringer med 100 pct., der samtidig sikres mod nationaliseringer. Af disse er en fjerdedel bestemt til minedrift og energiprojekter. AVS-landene ville hellere have haft støtte til nationalt baseret industri, men det skete ikke i denne omgang.

Flere varer kan eksporteres toldfrit fra AVS til EF, men ikke en række landbrugsvarer, først og fremmest grøntsager og sydfrugter, som er vigtige eksportvarer for AVS. EF kan også begrænse importen af andre varer, hvis det generer beskæftigelse og erhvervsinteresser i EF. Stabex-ordningen for råvarer og mineraler er udvidet, men gælder ikke forarbejdede varer og ikke en række mineraler, som AVS havde ønsket medtaget. I stedet støtter EF mineralproduktion, der rammes af politiske uroligheder og katastrofer og andet, og derved sikres EF de nødvendige minimumsleveringer til EFs industri, uden at industrialiseringen i u-landene kan komme i gang. Da EF samtidig havde et overskud i samhandelen med AVS på 6 mia kr. i 1978, så føler AVS-landene med rette, at det er EF, der får mest ud af samarbejdet nu.

Alt i alt vil det sige, at der er kortsigtede forbedringer for AVS-landene i de nye ordninger. Men langsigtet fastholdes AVS-landene i afhængige økonomier, der er indrettet på eksport til EF og andre rige lande, og som domineres af EF-landenes virksomheder. Desuden fremmer EF ved denne politik en splittelse af u-landene som en samlet blok. Hvis u-landene skal komme ud af underudviklingen og afhængigheden af de rige lande, skal der ske dybtgående ændringer i de enkelte u-lande og i hele verdenssystemet. En sådan ny økonomisk verdensorden fremmes ikke af denne Loméaftale.

Medlem af kommissionen C. Cheysson, der har med EFs udviklingshjælp at gøre, beskriver Loméordningen således:

»Udviklingen skal ske på grundlag af fri samhandel og åbne markeder. Der skal ganske vist være planlægning, men den skal finde sted i forbindelse med markedsøkonomien, idet de kontraktlige garantier for adgang til verdens største marked, det europæiske fællesmarked, gives mod sikkerhed i vore forbindelser med de lande, der nyder godt af denne ordning.«

Citat fra »Europa og den tredje verden«, Kommissionen for EF, rapport nr. 3/1979, side 7.

Markedsøkonomien sikrer først og fremmest de rige og stærke. Det viser EF, og det viser EFs aftaler med de fattige lande. SF stemmer mod godkendelsen af Lomé II-aftalen.

Ole Vig Jensen (RV):

Vi kan fra radikal side anbefale ratifikation af den anden Lomékonvention. Den første 5 års aftale var et betydeligt gennembrud i forholdet mellem de fattige og de rige lande og klart til fordel for de fattige lande. I den anden 5 års aftale er der sket en videreførelse af intentionerne fra den første konvention, og der er sket en udbygning og forbedring. Når det er sagt, så er det også rigtigt at konstatere, at den anden Lomékonvention ikke er blevet det store spring fremad, som en række af de fattige udviklingslande med rimelighed kunne have forventet.

Jeg synes, det er væsentligt også at påpege de forbedringer, der er sket. Det er i sig selv betydningsfuldt, at det nu er opnået, at 99 pct. af AVS-landenes eksport frit kan ekspor-